

Pek ut og identifiser eventuelle retoriske fallasier i TV-debatten. Hva er den retoriske effekten for debattanten som ytret fallasien og for TV-debattens form i sin helhet?

Først og fremst må vi i denne oppgaven definere hva ”fallasi” er. Thor Joakim Haga har definert det som: ”komponenter i et argument eller en slutning som gjør hele argumentet logisk ugyldig, men som allikevel kan ha en retorisk funksjon. For eksempel personangrep eller autoritetsargument”.

Tv-debatten vi skal se nærmere på er en valgduell mellom Kristin Halvorsen og Siv Jensen fra 2001. Dette er en debatt med mange kjappe replikker og vendinger som ikke er lette å tolke uten å gå nærmere inn på det. Siden vi ikke har så mye informasjon om fallasier fra før har vi valgt å ta utgangspunkt i en handout om temaet fra i fjor. ([HYPERLINK "http://www.uio.no/studier/emner/hf/imk/JOUR2529/h06/fallasier-handout.doc"](http://www.uio.no/studier/emner/hf/imk/JOUR2529/h06/fallasier-handout.doc)
www.uio.no/studier/emner/hf/imk/JOUR2529/h06/fallasier-handout.doc)

Personangrep

De fleste fallasier er såkalte personangrep. Dette er argumenter som bygger på meninger og oppfatninger om den personen vi snakker til som ikke direkte er relevant for saken. Man går på en måte etter mannen og ikke ballen.

Det første underkategorien av personangrep vi skal se på er ”personlig forulempende attack”. I debatten har vi identifisert to slike angrep. Siv Jensen sitt er: ”*I motsetning til deg så stoler jeg på alle foreldrene der ute, jeg*”, mens Kristin Halvorsen sier: ”*Nå syns jeg faktisk at du skal være like rakrygget som jeg var i stad*”. Begge disse uttalelsene har en retorisk effekt ved at de prøver å bygge opp om sin egen troverdighet ved å sette den andre i et dårlig lys.

Den andre undergruppen er ”indirekte attack”. Her er målet å mistenkeliggjøre motstanderen. I debatten snakker Siv Jensen om videoovervåking i barnehagen og om hvordan dette er en ekstra sikkerhet for barna og en ekstra trygghet for foreldrene. Hun sier: ”*Det hadde i hvert fall JEG satt pris på!*” Implisitt sier hun her at Kristin Halvorsen ikke bryr seg om sikkerheten til barnehagebarna.

Tredje undergruppe er såkalte ”tu quoque-argumenter”. Dette er argumenter der de samme beskyldningene sendes i retur. I debattens innledning går Kristin Halvorsen inn for fjerning av monarkiet. Dette mener Siv Jensen er feil og eksemplifiserer det hele med å si at Thorbjørn Jagland ikke hadde vært noe mer samlende enn kongehuset om han hadde vært president i republikken Norge. Kristin Halvorsen svarer med at **det vil ikke Carl I. Hagen heller**. Effekten av utsagnet er en effektiv parrering av motstanderens personangrep.

Andre fallasier

I tillegg til de rene personangrepene finnes det en rekke andre fallasier. ”Folkemening- og majoritetsargument” eller *Argumentum ad populum* på latin er et eksempel på disse. Her er formålet å legge tyngde bak et argument ved å henvise til de følelser som råder i folket. Disse argumentene blir ikke overaskende brukt mest av Siv Jensen. Hun sier for eksempel at et eventuelt krav om oppløsning av monarkiet må komme fra folket.

En annen fallasi er ”trusselargument” (lat. *Argumentum ad baculum*). Denne fallasien blir brukt av begge debattantene og har sin virkning ved at den appellerer til frykt hos tilhøreren. Siv Jensen påstår at SVs barnehagepolitikk innskrenker foreldrenes valgmuligheter, mens Kristin Halvorsen påstår at Frp ikke satser på skole og dermed truer landets fremtid. I disse eksemplene blir den retoriske effekten en svartmaling av motstanderens argumenter.

”Medlidenhetsargument” (lat. *Argumentum ad misericordiam*) er en annen fallasi. Her er målet å gjøre mottaker mer overbærende og tilgivende ovenfor avsender eller avsenders argument. I debatten innrømmer Siv Jensen at Frp endret sin sykelønnspolitikk fordi den var for streng. Hun innrømmer feil som politiker og søker å få medlidenhet for dette. Kristin Halvorsen viser i samme sak at hun har medlidenhet med de lavtlønnede sykepleierne og søker å få medlidenhet for saken.

Stråmann-argument er et argument som går ut på å argumentere mot et standpunkt som ikke er identisk med

argumentet slik det opprinnelig ble formulert.

I debatten hevder Siv Jensen at Kristin Halvorsen i løpet av debatten gjentatte ganger har unnveket å svare på et spørsmål angående forskjellsbehandling når det gjelder økonomisk støtte til kommunale og private barnehager. Dette er kun tidligere nevnt i debatten og Siv Jensen har ikke stilt spørsmål direkte til Kristin Halvorsen på dette punktet. Siv Jensen skifter også tema senere i debatten fra skolepolitikk til eldrepolitikk i samme resonnement.

Den retoriske effekten for Siv Jensen blir at hun makter å stille Kristin i en situasjon der hun ikke svarer på spørsmål. Underforstått, SV har ikke et godt svar til dette. Seerne husker mest sannsynlig ikke at spørsmålet aldri har blitt stilt direkte. I neste eksempel greier hun å unnvike et svakt ledd i egen politikk ved å styre debatten inn på et annet tema fremfor å svare på spørsmålet.

Den siste fallasien vi fant i debatten var Troverdige vitne-argument (*lat. Argumentum ad fidem*). Dette argumentet låner beviskraft fra et overbevisende vitnemål som vi tror på.

I debatten nekter Siv Jensen for at Fremskrittspartiet har uttalt at videoovervåking i barnehager skal erstatte deler av bemanningen, og hevder Fremskrittspartiet kun vil gjøre dette med hensikt å forsterke sikkerheten i tillegg til bemanning. Kristin Halvorsen refererer da til et sitat fra Carl I. Hagen om nettopp denne saken, og hevder at hun har det foran seg.

Den retoriske effekten for Kristin Halvorsen blir at selv om ikke sitatet blir vist frem eller lest, beviser det langt på vei riktigheten i hennes utsagn. Vi stoler på at det er rett da hun hevder å ha bevis.

Oppsummering og konklusjon

Den retoriske effekten for debattanten har vi gått gjennom i hvert punkt. Den retoriske effekten for TV-debattens form i sin helhet er at den gjør debatten mer underholdende ved at fallasiene øker tempoet og temperaturen. Dette skaper igjen engasjement hos mottakerene noe som gjenspeiles i oppslutningen om programmet. Hele 13.000 personer stemte på den av debattantene de syntes klarte seg best.

